

آقای سید حسین - پیرا عده موجود است.
وکیل التجار - مقصود از عده نیست فرض
کل بودن ملاقات اصناف است.
و ثوق الدوله - انتخاب اعضاء کمیسیون
 واجب برای اعضاء مجلس است اما در باب
 کمیسیون معرمانه در نظامنامه عبارتی هست
 که بر هم این مطلب میشود که رئیس حق دارد.
آقای میرزا محمود باصفهانی - اگر این ماده
 مستخرج بصریح است باید توضیح شود.

آقای سید محمد تقی - اینکه گفتند این نظامنامه
 شهرت به باطن خود اندک و معلوم است وضع این مجلس از
 جهت وقت و مقام مردم سلطنت است و نقش شرعی آن
 است که بیهوده صرف شود با بدتر آن است که از نظامنامه
 فارا موکول با تبیین فوق العاده بود که در آنجا
 باینکه عزانده خود و عموم و کلا هم از روی تحقیق
 و تحقیق رسیدگی نمایند مطلب دیگر از فرار دیگر
 موعوم میشود یعنی از هرايش و تعلیمات بانجمن
 هرايش میرسد و در مجلس هم خوانده میشود در
 ولایات آنها هم منتشر میگردد ولی بعضی دیگر مسکوت
 عنه میماند باید بپردازد همانند که این مجلس با کسی
 فرض یا خصوصیت ندارد در حقوق ملی تمام افراد
 بالخیر و خصوص این ایام مکتوبی بعنوان بنده و سایر
 و کلا نظام از ناین رسیده تحقیق کردم مکتوب متضاده
 خیلی رسیده تمام را هم جواب داده اند ولی در
 مجلس خوانده شد حالا از جهت اینکه بدانند
 فرض در بین نیست میخوانم (خوانده شد نظلم
 لوی خود کمال ملک بود) حالا باید فرستاده شود
 بزودت دولت.

و ثوق الدوله - مردم باید بدانند که مجلس
 مجبور نیست تمام لواج و هرايش کمی رسد قرائت
 نهایی هم که در لایحه اهمیت باشد.
سید ابوالحکام - خیلی تلکرافات و مکاتیب
 از هو کفای ملک و حشمت الملک شده تمام راجع شده
 بزودت داخله.

حاج میرزا آقا - اغلب از اغتشاش اوضاع
 آنرا بیجان خبر دارید و میدانید فعلا مدتی است
 دست از کار کشیده اند که تمام مقاصد مانع انجام
 نپذیرد مشغول بکار نخواهیم شد فعلا خوف آن
 مهود که این اغتشاش همه ما سرایت کند و قسمی
 سخت شود که جلو گیری نشود حالا باید چاره
 اندیشید خوب است سه انجمن فوق العاده ترتیب شود
 هر کدام در يك ماده کار بکنند یکی در نظامنامه
 وزارت داخله و دیگری در نظامنامه ایالتی و دیگری
 در نظامنامه اساسی که بطور جهه این چند مطلب
 انجام پذیرد.

و ثوق الدوله - خیلی لازم است این انجمنها
 تشکیل شود فلین نظامنامه ها تمام شده فرستاده شود
 تا آماده شوند.
حسام الاسلام - حالا لازم نیست این سه مولود
 شریف بویکر فروز تولد شوند فعلا نظامنامه ایالتی که
 تمام است چرا بصره نمیزند.

وکیل الرعایا - آیا ما مردم تازه بدنیا
 آمده ایم یا پیش از این هم در دنیا بودیم ما
 مردمی هستیم که در روز هفت ساعت نه ساعت کار
 میگردیم حالا ضرر دارد که وقت را توسعه بدهیم و
 هنگی اتفاق کنیم بهر اندازه محتاج بوقت باشد مضایقه
 نکنیم تا این کارها تمام شود.

آقای سید حسین - خوب گفت از تسبیح کلمه
 انجمن تشکیل شود و این کارها تمام شود.
حسام الاسلام - خوب است از آن کارهایی که
 تمام شده نتیجه بگیرد به بکار دیگر مشغول شود
 نظامنامه ایالتی تمام شده نظمنامه باید هم تمام شده چرا
 جواش نمیرسد مسئله تیول است که باید اینها مطالبی
 است که در مجلس تمام شده.

آقای میرزا محمود - نظامنامه بلدی هنوز
 نرفته است در نظامنامه ایالتی لابد آنها هم باید تدقیق
 بکنند پررود معاون وزارت داخله گفتند مشغول
 قرائت هستند.
وکیل التجار - برای کارهای مهم از همروز
 الی یکماه بیشتر وقت نمیخواهد بعضی کارهای مهم هست
 از قبیل قانون اساسی که در این موقع طولی است خوف
 خیلی از مضایقه میرود.

آقای سید محمد تقی - ما مردم باید بدانیم
 که ما مسلمانیم و قانون ما قانون مقدس اسلام است
 و این قانون اساسی قانونی است که باید امور یک
 مملکتی بر وفق آن فیصل داده شود تا چار باید
 با کمال دقت وصول مواد آنرا بکرات جمیع اسلامی
 فور رسی نموده اگر ده هزار نفر هم اجماع
 کنند و خون ها هم ریخته شود نباید راضی شد
 مگر بدون تطبیق و تحقیق قانونی مجری شود
 حالا باید از جمیع اسلامی استعدا نمود مگر بلکه
 زود تر صرف وقت نموده این نظامنامه را تمام
 کنند.

و ثوق الدوله - اصل قانون اساسی که در
 مجلس نوشته شده بود هیچ ماده از مواد آن منافی
 با قانون مقدس اسلام نبود فقط از برای رفع اذیتها
 که مفرضین میکردند از جمیع اسلام استعدا شد
 که بدقت فصول و مواد آنرا ملاحظه فرمایند اما
 در باب نظامنامه ایالتی از محتشم السلطنه پرسیدم
 گفتند اگر این انقلاب نبود تا حال فرستاده شده
 بود فعلا حواس وزرا مشغول دفع این انقلابات
 است مهذا همین چند روزه فرستاده میشود و در
 باب مالیه همین که بیرون فوق العاده که فعلا تشکیل
 شده در همین خصوص ملایم کرده میشود لابد نتیجه آن
 بمجلس خواهد رسید مسئله تیولات هم وزیر مالیه
 بجهت اجرای همان مسائل آمده اند فعلا مشغول
 مذاکره هستند.

وکیل التجار - در باب تیولات هیچ اطلاعی
 نرسیده وزیر مالیه گفتند رسماً چیزی نوشته شود
 نوشته شد ولی هنوز خبر نرسیده (در این موقع
 مذاکرات زیاد از وضع اغتشاش شهر شد علت را
 بعضی نرسیدن حقوق عمه جات نظمی و افراد
 مسکری که در پایتخت هستند اظهار نمودند
 بالاخره قرائت شد تنظیم شهر از وزارت داخله
 خواسته شود.)

مذاکرات پنجشنبه بیستم شهری
دائرة شورای ملی
 خلاصه مذاکرات روز سه شنبه فردا آقای میرزا
 طاهر قرائت کردند.

محتشم السلطنه (معاون وزارت داخله) -
 چند روز قبل که بمجلس مقدس مشرف شدم در
 خصوص لایحه که در باب تیول از طرف مجلس مقدس
 فرستاده شده بود مذاکره بیان آمد هرايش کردم
 که همین ایام با مضای همایونی میرسد و پس از توضیح
 و امضاء بمجلس مقدس ابلاغ خواهد شد البته امروزه

لایحه هم بزودت با مضای همایونی رسیده و بزودت مالیه
 فرستاده شده است فعلا بمجلس مقدس ابلاغ شده بعض
 طرف وزارت داخله بمجلس مقدس ابلاغ شده بعض
 استحضار خاطر محترم و کلا عظام قرائت شود.
آقای میرزا ظاهر - لایحه را قرائت کردند
 قریب باین مضمون بود.
 (مجلس مقدس راجعت اظهار میدهد لایحه
 قانونی مرسله از مجلس مبنی بر چهار فصل امروز
 از لحاظ انور همایونی گذشت و اجرای آن بزودت
 مالیه ابلاغ شد) اظهار تشکر شد.

آقای میرزا محمود خوانساری - مادر
 این باب سندی را محتاج
محتشم السلطنه - همین رقمه سند است
 و یا به مهر صورت دیگری هم نوشته شده فرستاده
 خواهد شد در فقره لایحه آقای میرزا محمود خوانساری
 بوزارت داخله داده بودند یکی در خصوص حاکم
 خوانسار و دیگری در خصوص ایل بختیاری در خصوص
 اغتشاش خوانسار چون حاکم معین شده مهرو دستور
 العمل لازم داده شد.

در خصوص ایل بختیاری همیشه این ایل بر دو
 تیره بودند ایغانی و ایل بگی در این اواخر این دو
 شغل یک تیره داده شده و باین واسطه لابد بعضی
 اختلافات شده فرار این شده مغایره با حکومت اصفهان
 که عمل این بختیاری راجع یلو است شده ثابت هر
 وقت جواب رسیده بمجلس مقدس اظهار خواهد شد.

آقای سید حسین - از نظامنامه ایالتی اثری
 ظاهر نشد.
محتشم السلطنه - آنهم تا اوایل هفته آتی
 موشع خواهد شد ما هم اقدام کنید نظامنامه حکام
 هم خوانده شده تصویب شود.

آقای سید حسین - اگر همین طوریکه از
 طرف مجلس اهتمام میشود از طرف مقابل هم اقدام
 میشد تا کتون خیای از کارها بیشترت کلی حاصل
 نموده بود.

(در این موقع راپورت انجمن هرايش قرائت شد
 قریب باین مضمون بود اولاً قریب یکماه قمره جواب
 مساعد از هرايش که بوزارت داخله فرستاده شده بود
 رسیده است تا نایب امامت نیست که وزیر عدلیه بصره ملاحظه
 بعد از يك مساه جواب می دهد که از من کاری
 ساخته نمی شود و من بین المحظورین واقع شده ام
 و تا امروز بمجلس جواب مساعد داده نشده است
 ثالثاً در فقره سیونوز تکلیف متظلمین از دست او
 معلوم نیست یکی از آن اشخاص من هستم که قریب
 بیست هزار تومان بمن ضرر وارد شده خود او که
 میرود نمی دانم وکیل او وکالت در جریان خسارت هم
 دارد یا خیر باید از وزارت خارجه سئوال شود)

وکیل التجار - در خصوص بی ترتیبی و عدم
 انتظام وزارت عدلیه بنده حساً شواهدی دارم که در
 چندی قبل در باب طلبی که از یکی داشته پس از
 اظهار و طول دو ماه عاقبت جوابی که شنبه شد این
 بود که هنوز جواب راپورت نرسیده معلوم نیست این
 راپورت بکجا میرود که در این مدت جواب نرسیده
آقای سید هاشم - در خصوص حاج نجفعلی
 کوه سرخی که بوزارت عدلیه از دست آصف الدوله
 عارض شده بموجب دوقه که خودست هلاک باید در
 هیچدم ریج الا دل قطع شود و تا جال رسیدگی
 نشده.

آقایان حسن ققی زاده - امروز بنده هازم بودم که در خصوص وزارت عدلیه مذاکره نمایم از اطلاق این لایحه هم از طرف انجنین هرایض رسیده این است که عرض میکنم وزارت عدلیه بهیچ وجه موظف به خودش رفتار نمیکند و در آنجا هیچ امود هارضین قطع و فصل نمیشود و از این روز هر روز جمعی باین مجلس میانند و متظلم میشوند معلوم است این حرکات تمام اسباب تخریب این اساس است که اگر بدین ترتیب بگذرد و وضع وزارت عدلیه مرتب نشود همیشه اوقات این مجلس مستغرق فیصله اینگونه امود جزئی است و بهیچوجه فرصت وضع قانون تفهوا هدا یفات هیالیه بایه ترتیب صحیحی در این اداره داده شود سایر وزرا که باین اندازه تاسامح نورزیده بودند هزل آنها را خواستیم ولی در اینجا تمام بسامه میگردد تمام عمل چویدار ها هم بنهطور مانده است مسئله آصف الدوله موعدهش قریب با ختم است تا کتون خبری نرسیده .

وکیل التجار - فقط تغییر شکلی داده شده والا اساس هسلان احساس است والله عمل هیچ تفاوت نکرده .

معمار باشی - بنده بودم جواب بچویدارها دادند که شام را جفا خواسته باشم بروید هرایض خودتان را اظهار کنید باین طور که شما گرفته اید من نمی توانم رسید گر نمایم .

آقایان حسین - باید وزیر عدلیه خواسته شود و در این باب مذاکره شود .

شهیدی یاقر - شاید بواسطه کثرت ازدحام تاکنون کاریشرفت نکرده باید تعیین شود .

حاج سید عبدالعزیز شهنشاهی - باید لایحه قانونی نوشته شود که اگر هرایض بعد از تعقیق برخلاف ظاهر شد مجازات داده شود .

وکیل التجار - فعلا ترتیبی قرارداده شد که هیچ کس نمیتواند بحق خود برسد سابق بر این قرار بود که ده يك اظهار شده نیم از ممرض علیه گرفته میشد ولی حالیه تمام از هارض گرفته میشد و در این صورت البته کسی حق کسی را تفهوا میدرداخت **صدیق حضرت** - معلوم است اساس مشروطیته بنیانش بر عدل است چه هروضه و بوزارت عدلیه نوشته شود که بمجلس های دولتی رفته رسیدگی نماید اشخاصیکه بی تعصیرند آنها را آزاد کنند .

وکیل الرعایا - وزارت عدلیه هیالیه صرفت برسدگی کارهای شخصی خودشان ندارند چه رسد باینگونه امورات .

آقایان سید محمد ققی زاده - این مشایر سید کی بهیچوجه بسیار مطلب لازمی است باید مسئله راه مویت داده که بامجوسین کلیه ولایات همین طور رفتار شود (گفته شد البته همین طور باید مویت داده شود)

حاج محمد ققی - باید بوزارت خارجه نوشته شود که وقتی بمجلس بیایند تا در باب ارتع الدوله بعضی مذاکرات بعمل آید این ایام مخصوصاً نوشتجات و تشکیات زیاد در باب او بود (در این موقع نظامنامه وزارت داخله ترانیه شد) .

رئیس - در تمام نقاط عالم فعلا قریب چهل پنجاه مجلس منعقد است و در هیچ جای عالم معمول نیست که مردم اینطور از حسام گفتند و بو کلا سخت نگردد از هو انتتاج این مجلس این ترتیب بوده و آن (۱) ملت متن آن پس از تصویب درج خواهد شد

قانون نورزاید است شخص بنده از اول که وارد در این مجلس شدم هیچ مقصود و منظوری در میان نبوده و نیست جزیشرفرت این اساس مقدس حالا این وضع که ملاحظه میشود پیشرفت کار امر مشکلی است چندی قبل هر اطاق آسایش حضوراً بو کلا گفتم و مقبولیت استعفا ی خود را خواستم بنذیر رفتند امروز در این مجلس علناً اظهار میکنم بعضویت این مجلس کمال افتخار را دارم ولی از ریاست استعفا میخواستیم .

حاجی محمد اسمعیل آقا - سابقاً گفتگو شد حالام میگوئیم این مجلس بعضی انجام مهام مملکت تأسیس شده موکلین خیر خواه مانایه این طور سخت بگیرند که هر روزه وقت عزیز مجلس مصروف این گونه مذاکرات بشود اگر فرصت بدهند حالا که اساس کار آمدنی مرتب شده ممکن است در مدت کسی کار مدت زیادی انجام بگیرد .

آقایان زامحمود خواساری - در باب استعفا ی جناب رئیس استعفا میکنم از اینگونه اظهارات را نفرمایند زیرا که اگر جناب رئیس استعفا بدهد رشته اساس این مجلس از هم گسسته خواهد شد

وکیل التجار - اما اینکه فرمودید از استعفا ی جناب رئیس رشته اساس مجلس از هم گسسته میشود مستعفی هستم این کلمات را هم هرگز بزبان نیاورید تا یک فطره خون در هروق ما و موکلین ما باقی است این اساس منهدم تفهوا شد اگر روزی صد رئیس استعفا بدهند رئیس دیگر انتخاب خواهیم کرد و امورات را مختل نخواهیم گذاشت اما در خصوص اجتماعات ملت بطور عموم نمیتوان گفت اجتماع بد است باید تعقیق کرد اجتماعاتیکه بتحریک ممرضین میشود بطور ملامتی جلو گیری شود ما تا کتون هر چه را بدست آورده ایم بوسیله اجتماعات غیورانه ملت بوس باید اجتماعاتی را که باعث تولیه مفسده است ممانعت نمود

حاج سید عبدالعزیز شهنشاهی - فعلا دولت بسا مقاصد ملت و مجلس همراه است فقط چیزی که مانع از پیشرفت کار است همین اجتماعات است امروز حال این مجلس و مجلسیان مشابه حال اطبائی است که در صدد معالجه ممرض مشرف بموتی باشند در این موقع باید حواس ایشان از هر چه جمع باشد ملت این وصلکارا انتخاب کرده و از برای رفق و فتق امور مملکت باین مجلس فرستاده فعلا بیاید حواس ایشان را منوشش نماید که از کار بازمانند .

حسام الاسلام - هر کس هوا خواه نوع است حرکتش صحیح است و هر کس ممرض است اقدام اوقاسد است .

حاج سید عبدالعزیز شهنشاهی - در باب استعفا ی جناب رئیس فعلا تکلیف شرعی جناب رئیس نیست که این عنوان را بکنند و ما هم جداً باید بخواهیم که دیگر این مذاکره نشود امامت هم باید این اقدامات را نکنند .

وکیل التجار - مگر ملت چه کرده اند؟ **رئیس** - در خصوص استعفا بنده از عضویت استعفا ندادم اما اینکه میگوئید ملت چه کرده اند ملت چه نکرده اند چندین دفعه اینجا بالای منبر مجرورند مردم را هیجان می آورند اینها را من مغل پیشتره نکلو مجلس میدانم هیچ مرضی ندارم تصحیل مقامی هم نمی خواهم بکنم حالا هر کس رأیی دلود اظهار کند جایه سایرین مصطلع بینداند .

آقایان آقا - بیروز تعقیق شد زنهامیگویند بیایند میدهند که بگوئید ما قانون اساسی میخواستیم معلوم است اینها تحریک است .

احسن الدوله - اولاً آقایان و سکلا باید شرفات خودشان را بداندند که هر کدام از آنها ریاست ملتی دارند و حضرتعالی را احتراماً بریاست خود قبول کردند الا اگر بعضی هم تصور کنند از استعفا ی رئیس مجلس بهم خواهد خورد غیالی است خام هر رئیس که استعفا داد بجای او رئیس دیگری ممرض خواهد شد تکلیف و کلام این است که هر کدام از این مجلس بیرون میروند بملت تفهوا فته صبر کنند و منتظر نتیجه باشند .

مر ترضی قلیخان - در این میان چند نفرند حالشان معلوم است از اول هم بوده اند باید اینها را تبعید نمود .

وکیل التجار - تبعید صحیح نیست باید اعلان شود هر کسی در این عمارت یادرب مسمارت نطق هیجان آمیزی نمود یا شورشی بکسی یاد داد عمله ضعیفه او را جلب عدلیه خواهند نمود در مجازات داده خواهد شد .

آقایان سیدعلیقینی - مقصود این است هیجانی که مانع از پیشرفت کار مجلس است نکنند .

دکتروالی الله خان - جناب رئیس استعفا دادند مغفاندر کس استعفا دادنایه تعاقب باو کرد که این تعاقب اسباب خیال او میشود قانون همه جا است که هر کس استعفا داد باید قبول شود در باب موکلین هم باید بدانیم موکلین ما اکثر بشی اطلاعند باید بزبان این بآنها حالی کرد که این مجلس امروز خیلی کار دارد و این غوغا و جنجالات باعث اختلال حواس است تمام معاندین اگر حواس خود را جمع کنند نمی توانند بانه از این جنجالات و ازدحام باعث اختلال امور مجلس بشوند .

حسام الاسلام - مگر ملت منحصر باین چند نفر شورش طلب است دیگران هم هستند .

دکتروالی الله خان - باید فهماند که بعضی اقوالی که بکوش آنها میرسانند قبول نکنند مثلا میگویند در فلان مملکت در بیست و چهار ساعت قانون اساسی تمام شد بنده عرض میکنم قانونی که در بیست و چهار روز هم تمام شود بدرد نیخورد باید قانون اساسی با کمال دقت از روی ثبات هزم مرتب شود آنها هم نوشته شده همین روزها تمام میشود .

شیخ حسین شهیدی - زبان این شاهزگز اثرش زیادت از تحریک معاندین نیست باید دفعه اول تعدیر شود اگر قبول کردند فها والا هر حکم لازم است از مجلس صادر شود .

دکتروالی الله خان - ما بدنه بشناسیم تکلیف ما این است که بشام حسن ظن داشته باشیم و تمام را خیر خواه بدانیم خوب است بلیط ورود درب عمارت داده شود تا از عوام هم بیایند بمجلس و همین مذاکرات را بشنوند .

حاج محمد اسمعیل آقا - این ملت با این مجلس هیچ فرقی ندارد اینکه من عرض میکنم اگر حرف ما را بنذیر رفتند بسیار خوب والا ما هم مجلس را تعطیل میکنیم بجهت این است که آنها را از خود میدانیم و تهدید هم نمیکنیم حال آنها هر طور صلاح میداند رفتار کنند .

دکتروالی الله خان - اینجا حکم گورمر کرانهائی است باید این گورمر را طوری نگاهداری

گفت که اجرتی می شود.

آقای سید حسین - این هیئت که از ملت در پای این عمارت اجتماع دارند همان اشخاص هستند که از زمان رفتن حضرت عبدالعظیم از برای تأسیس این مجلس زحمت کشیده اند و همراهی نموده اند. آنچه را هم ما داریم تمام از این اجتماعات است کمال شکر را هم از آنها داریم ولی حالا باید استعدای کبیم که تاکنون این اجتماعات لازم بود حالا چند روز تمامت بدهید که بانجام کارها بپردازیم بهمان ترتیبی که میل شما است این خواهش هم نه از برای آن است که شما اجتماع نکنید بلکه مقصود این است که در این عمارت اسباب افتشاش حواس و کلا فراموش شود.

آقای قی زاده - مکرر عرض کرده ام اینکه اغلب مطالب در این مجلس منجر بجائی نمی شود بواسطه دو مطلب است یکی نبودن مجازات و یکی تعیین نبودن حدود و ما هر وقت گفتگویی می شود بنیاتی بیحیثیت را میگذاریم و حال آنکه باید برای آنها کسی که از حدود خود تجاوز میکنند مجازات معین شود یعنی اولاً حدود معین شود و بعد مجازات را معین نماییم که هر کس از آن حدود تجاوز نمود مجازات برسد در همین مسئله اجتماع موکلین ما در این عمارت بعضی اوقات آنها مظلوم واقع شده اند و بعضی اوقات ما و این نیست مگر بواسطه معین نبودن حدود و مجازات پس تکلیف مجلس است که این مسئله را بیک قانونی منجر نماید و آن این است کلیه هیچ اجامی ضرر ندارد فقط سه چیز نباید بشود یکی هنگامه و غوغا در این عمارت وقت افتتاح مجلس که حواس مجلسیان را مغفل نکنند یکی اینکه در امور داخلی مجلس دخالت نکنند و در ظاهر ممالک هم قانوناً معمول است هیچکس حق مداخله در امور داخلی مجلس ندارد یکی دیگر اینکه در امور عامه حق دارند مداخله نمایند ولی نه بطور سخت گیری که جلوگیری از وکلا نمایند زیرا که این جمعیت یک جزء از اهالی تمام این مملکت است و این یک چیز نمیتواند باین طور جلوگیری از پارلمنت یک مملکت نماید حق دارند عقاید خود را اظهار و اظهار نمایند اما بواسطه لوابح نه بطور سخت گیری پس هر کس از این حدود سه گانه تجاوز کرد باید مجازات داده شود.

آقای شیخ حسین - جناب رئیس مکرر گفتند باید استفا بدم و امروز هم استفا دادند و این استفا بی حجه نیست سبب و معرک دارد باید معلوم کرد و بنده تکلیفم این است در مجلسی که رئیس ندارد ننشینم همچنین سایرین.

وکیل التجار - امروز موقع این گفتگو و این کار نیست که تمام ولایات تعطیل کرده و احتمال بروز افتشاش و فساد بیرون امروز باید این ریاست را کنار گذاشت و باصلاح این کار مهم مشغول شویم و گمان این است که نباید از جناب رئیس این استفا قبول شود تا اینکه مسئله اصلاح تعطیل و افتشاش ولایات بگذرد.

آقای سید حسین - آیا به بنیتم بعضی استفا دادن باید قبول کرد یا این که باید درصدد تحقیق علت استفا برآمد.

سید قی حضرت - استفا بر دو قسم است یکی استفا از حضورت مجلس است و یکی استفا

از مشاغل اما استفا از حضورت آنرا نه قبول و نه رد میکنند. و ده یازده روز مهلت داده میشود شاید آن شخص پیشمان شده استفا خود را پس بگیرد ولی در باب استفا شغلی فوراً باید او را قبول کرد و حالا که جناب رئیس استفا از شغل ریاست داده اند باید تا رئیس معین نشود از این مجلس بیرون نرویم.

آقای قی زاده - خوب است این مسئله استفا را بگذارید باشد گویا این استفا جناب رئیس مقید است باید رسیدگی نمایم اگر علت دارد و آن علت را رفع کردیم باز هم آنوقت استفا دادند که هیچ باید قبول نمود و درصدد انتصاب رئیس جدید بر آئیم والا اگر بطور مطلق است آنها معلوم شود.

آقای میر زامحسین - پس خوب است برویم بآن اطاق دیگر و از جناب رئیس استفسار شود که اگر استفا ایشان علت دارد و مقید است معلوم نمود شاید رفع آن علت را نمایم والا اگر بطور مطلق است که هیچ باید قبول شود. (و در این موقع مجلس رسمی علنی منقضی شده عموم و کلا رفتند باطاق دیگر برای تعقیب علت استفا ریاست).

مذاکرات روز یکشنبه ۶ دال شورای ملی

خلاصه مذاکرات روز پنجشنبه ۳ آقا سید محمد تقی قرائت کردند.

آقای شیخ ابراهیم - یازده روز است تجار زنجان در تلگرافخانه متعین هستند و اگر اراضی خود را رسانده اند تا حال چه مرفا بده مترتب شده جز اینکه این بیچاره ها تا حال پنجاه هزار تومان متضرر شده اند.

حاج محمد اسمعیل آقا - در اینخصوص بجهت بنده هم امروز چند مکتوب رسیده که خیلی خسارت کشیده اند از طرف مجلس مقدس اقدامات صحیحه بعمل آید.

رئیس - در روز خود آقا میرزا ابراهیم اظهار داشتند که اقدامات شده ولی طرف از آمدن تقاضا دارد باید بقوه جبری و بتداییر عملی رفع نمود.

آقای میرزا ابراهیم - چرا اقدامات می شود مثل اینکه از طرف وزارت جنگ یک نفر احضار می شود آن هم حق المهلت هزار تومان می دهد و از رعیت بیچاره می گیرد دهمه دیگر احضار میشود هزار تومان میدهد این دهمه ده هزار تومان از رعیت بیچاره می گیرد.

حاج محمد اسمعیل آقا - بطور میشود وزارت جنگ از عهده احضار یک نفر خود بر نیاید و تمام را به مسامحه می گذرانند این شخص نوکر نظامی است که مدتی است خرواسته شده و حاضر نشده.

آقای میرزا افضل علی آقا - هر روز و وزراء می آیند و از بلوی و شورش خلق تشکی میکنند ولی رفع تشکیات مردم هیچ بطاظر آنها خطوط نمیکند فقط همین قدر میخواهند که مردم ساکت شوند شیرازیها با این اقدامات و این هیجانها هنوز رفع تمایاتشان نشده هنوز قوام حرکت نکرده در این صورت تجار زنجان هم باید مجبور شوند با هوب

کردن قطعاً باینده میگویند چهارمین اقرب را بکنید اغراض اعضاء دور است بکنه خیال ان خلق توجهی نشود و وزارت عدلیه شکایت میکند از هیجان مردم ولی تا حال هیچ کاری صورت نداده همین طور وزارت جنگ.

سیدالحکما - امروز یک کافه از وزیر جنگ آمده بی مهر یک کافه هم از وزارت تجارت آمده آنها هم بی مهر شش کافه از وزارت عدلیه آمده علاوه از پنجاه کافه با دو صورت تلکراف از وزارت داخله آمده به بنیید اینها چه قدر تفاوت دارد.

آقای سید حسن قی زاده - یک روزی اینجا مسائل چندی ترا کم کرده و بالاخره چند روز کار مجلس را مختل گذاشته تا اینکه باندازه اصلاح شده حالام مثل آنروز شده نیاید گذارد کار منجر باشکال شود و تجار یک باس همه در تلکراف خانه متعین شوند مسلم است این ترتیب باعث ضرر ما خواهد شد حال نمایانم چه موجب گردیده که رئیس موز کتبی یاقی میشود حاجی آقا محسن از آمدن تکامل میوزرد قوام الملک تسامح میکنند در آن صورت مجلس نباید همین طور منتظر بنشیند باید بتکلیف خود عمل کند.

رئیس - بشیرازی ها جواب مساعد داده شد و اما آنچه بوزارت داخله اخطار میشود جواب مساعد داده میشود ولی سایر وزارت خانها تسامح میکنند و همراهی ندارند.

حاجی محمد اسمعیل آقا - بنده اطلاع دارم ملک یک بیچاره را وزارت جنگ ضبط نموده و بوسایل زرافران شخص متظلم شده و تا کنون هیچ جواب داده نشده و نمیدهند امروز بنا بود آن اشخاص بیایند بمجلس متظلم شوند.

آقا میرزا حسین - بنده اطلاع دارم فوج کمره و کراز را مواجب دادند و کتبیچه را بهر آحاد افواج رسانیده ولی فراد رفتند از هر کدام یک تومان باسم وزارت جنگ پس گرفتند پس فردای آن رفتند شهزاد باسم دیگر روز دیگر دو هزار سه شاهی باسم اجودان گرفتند با این وضع سرباز خدمت نخواهد کرد.

وکیل التجار - باید قسمی نمود که اشخاصی که عصمت مملکت در دست آنها است خرید و فروش نشوند.

آقای میرزا افضل علی آقا - نمازه لشکر فروشی هنوز بسته نشده و بروش سابق باقی است.

وکیل الرعایا - آیا مجلس راضی میشود برضایت یک نفر یک مملکت بر باد برود چرا از طرف مجلس اقدام صحیح نمیشود که زودتر عزل او را بخواهند.

حاجی محمد اسمعیل آقا - من میتوانم ثابت کنم کمک بیچاره را ضبط نموده همین است که مردم به تنگ آمده اند.

آقای سید حسن قی زاده - در عزل وزراء موافقت نصف و کلا کافی است و میتوانند عزل او را بخواهند ولی در مورد وزارت جنگ نمایانم چه باعث شده در صورتیکه تمام و کلا از حرکات او بی رضایت هستند و متفقند چرا عزل او خواسته نمیشود.

آقای میرزا محمود اصفهانی - از برای سه فوج لباس تمام نموده اند دستی نه تومان بنده حاضر هستم که همان لباس را دستی سه تومان تمام کنم.